

Očkovací fámy mohou škodit

Po internetu kolují téměř úsměvné informace o vakcínách s tajným čipem. Najít se tu však dají také poplašné zprávy o úmrtích po očkování proti covidu.

IVANA MATYÁŠOVÁ

Nežádoucí reakce se mohou objevit po podání jakéhokoliv léku či vakcíny. Očkovací látka proti covidu-19 není v tomto směru výjimkou. Nečekané reakce by však rozhodně neměly být důvodem k panice. Už proto, že mohou mít leckdy velmi prosté vysvětlení.

„V současnosti očkujeme nejzranitelnější a nejrizikovější skupinu seniorů,“ konstatuje doktorka Hana Cabrnová, místopředsdkyně České vakcinologické společnosti. „Nejednou to bývají chronic-

ky nemocní lidé s řadou zdravotních komplikací.“

Po samotném očkování mívají podle jejich slov nežádoucí účinky jen minimálně. Mohou se však virem snadno nakazit den nebo dva před očkováním, dříve než si jejich tělo stihne vytvořit potřebné protilátky. A nemoc pak u nich mívá mnohem závažnější průběh než u mladších lidí.

Na životě je kromě toho mohou ohrozit také vážné zdravotní problémy, kterými trpěli už před vakcínou. Všechny tyto okolnosti je třeba podle slov paní doktorky zvažovat předtím, než začneme šířit poplašné zprávy o tom, že očkování připravilo některé lidi o život.

Podezření, anebo problém?

Pokud lékař u pacienta po očkování zaznamená nežádoucí reakci, měl by o tom informovat Státní ústav pro kontrolu léčiv. Zmíněné oznámení tam musí posoudit komise nezávislých odborníků. Prá-

vě oni rozhodnou o tom, zda jde v daném případě o pouhé podezření, anebo o reálné nežádoucí účinky po aplikaci očkovací látky.

Tato pravidla platí u jakéhokoliv očkování, tedy i u toho proti covidu-19. Ke konci února aplikovali čeští lékaři svým pacientům více než 600 tisíc dávek vakcín. Ve Státním ústavu pro kontrolu léčiv zaznamenali 996 hlášení o možných nežádoucích účincích těchto očkovacích látek. V osmi případech oznamovatelé vyslovili podezření na možnou souvislost očkování s úmrtím pacienta.

„Výskyt nežádoucích účinků je prakticky srovnatelný s tím, kolik jich bývá hlášeno u některých povinných očkování, stále jde o pouhé desetiny procent z celkové počtu podaných dávek,“ srovnává místopředsdkyně České vakcinologické společnosti. „Navíc nešlo o žádné neočekávané reakce, které bychom mohli považovat za varovný bezpečnostní signál.“

K nejčastějším nežádoucím reakcím zatím patří bolestivost v místě vpichu, dočasná bolest svalů, kloubů, únava nebo krátkodobě zvýšená teplota. Na mnohé z těchto možných obtíží konců upozorňují už výrobci očkovacích látek v příbalových letáčcích k vakcínám. Obzvláště pečlivě odborníci posuzují podezření na možná úmrtí v souvislosti s očkováním.

Riziko pro imunitu?

Na internetu se mnohdy také objevují tvrzení, že vakcíny proti covidu poškozují imunitní systém. Podobné zvěsti leckdy mohou nejednoho nerozhodného člověka od vakcinace odradit. „Při očkování přitom vpravujeme do těla pouze část biologického materiálu, která naučí organismus bránit se proti celému viru,“ vysvětluje doktorka Hana Roháčková, primářka Kliniky infekčních, parazitárních a tropických nemocí Nemocnice Na Bulovce v Praze. „Tato

částka nemůže lidskému organismu nijak ublížit.“

Na přechodnou dobu jednoho dvou dnů po očkování může pouze snížit obranyschopnost vůči jiným nemocem. Z trvalého oslabení imunity však podle jejich slov rozhodně nikdo mít obavy nemusí. Vakcinace může prospět dokonce i lidem, kteří už mají imunitní systém nějakým způsobem poškozený.

Odpověď na vakcínu ale nemusí být u nich tak dobrá jako u běžné populace. Jinými slovy, jejich imunitní systém si nemusí vytvořit dostatečnou armádu protilátek. Určitě proto neškodí, když si o očkování předem promluví se svým ošetřujícím lékařem či imunologem.

Nemoc už mi nehrozí!

Očkování leckdy ale odmítají také lidé, kteří už koronavirové onemocnění prodělali. Jejich jistota, že už nemohou onemocnět, může být ale dost vratká. „Co-

vid-19 zatím známe krátkou dobu, jen něco málo přes rok,“ konstatuje doktorka Roháčková. „Nevíme proto s jistotou, zda nás protilátky po prodělaném onemocnění budou chránit půl roku, nebo rok.“ Po třech měsících od prodělaného onemocnění by se proto měli nechat i tito lidé očkovat.

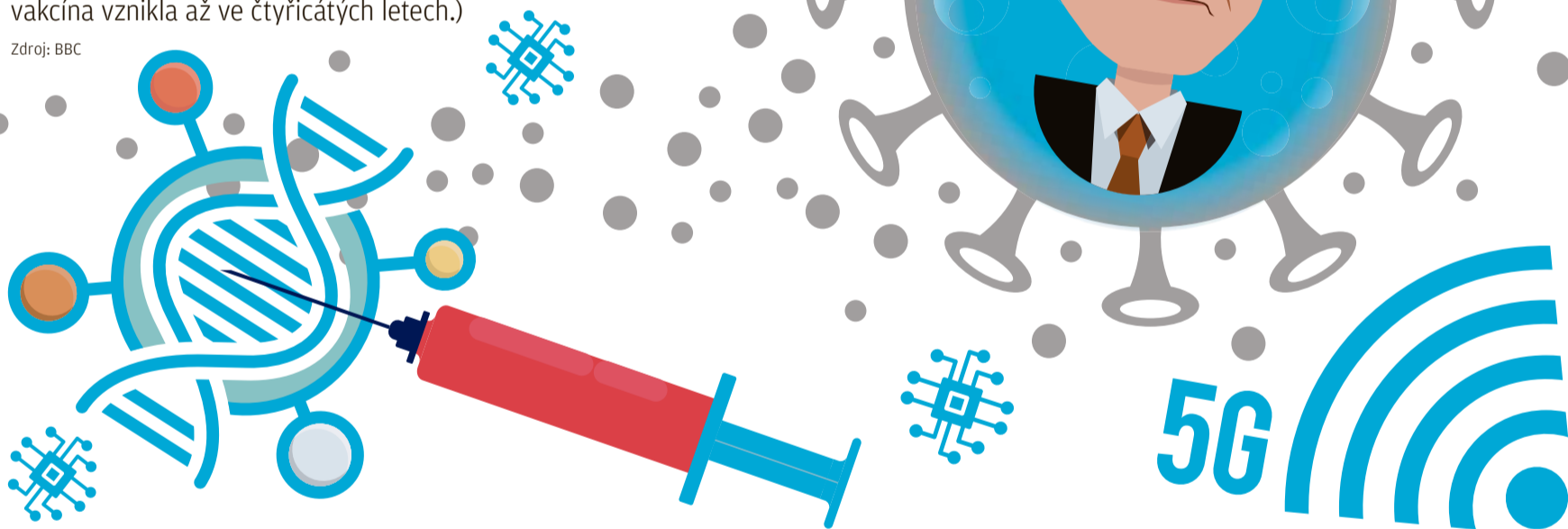
„Už dnes víme o případech, kdy lidé prodělali covid opakovaně,“ upozorňuje místopředsdkyně České vakcinologické společnosti. Obzvláště často k tomu dochází u těch, u nichž nemoc napoprvé proběhla bez klinických příznaků.

Také ona se proto přiklání k tomu, aby se tito pacienti nechali následně očkovat. Stávající doporučení umožňují rizikovým pacientům očkování i dříve, případně po uplynutí tří až šesti měsíců. Už proto, že benefity očkování také v těchto případech mnohonásobně převažují nad možnými komplikacemi.

Časté dezinformace a fámy o očkování proti covidu

- Vakcína mění lidskou DNA.
- Vakcína obsahuje mikročip. Vyrobil ho Bill Gates (v ČR zvaný též „Bilgátés“).
- Jeden nebo více z dobrovolníků, kteří na sobě nechali otestovat vakcínu, zemřel.
- „Bilgátés“ přiznal, že vakcína zabije víc než 700 tisíc lidí. (Konkrétní číslo se může lišit.)
- Vakcína proti španělské chřipce zabila 50 milionů lidí. (Proti španělské chřipce se neočkovovalo. Chřipková vakcína vznikla až ve čtyřicátých letech.)

Zdroj: BBC

Depresím lze předejít pohybem

Zajímavé výsledky přinesla nedávna studie Národního ústavu duševního zdraví. Během pandemie podle ní trojnásobně přibýlo depresí a výrazně vzrostl i počet sebevražedných myšlenek. Obrana proti psychickým obtížím je přitom zdánlivě jednoduchá.

„Především bychom neměli zanedbávat vzájemnou komunikaci,“ říká ředitel ústavu, profesor Cyril Höschl. „Ať už komunikujeme v rámci rodiny, se sousedem přes plot, anebo s přáteli prostřednictvím počítače nebo mobilu.“

Vyhýbat bychom se podle jeho názoru měli různým konspiračním teoriím a důvěřovat pouze informacím z ověřených zdrojů. Neposlouchat celé dny hororové zprávy o počtu mrtvých a raději se věnovat různorodým činnostem. Konflikty neřešit zvýšenou konzumací alkoholu nebo jiných drog. Omezit tučnou i sladkou jídla a dopřát si dostatek spánku a pohybu. Pohyb je totiž osvědčenou prevencí nejen obezity, ale i depresí. mat

Dezinformace šíří negativní kverulanti

V dnešní koronavirové době jsou lidé častěji ochotni věřit tomu, čemu by jinak nevěřili, říká ředitel Národního ústavu duševního zdraví, profesor **Cyrl Höschl**.

IVANA MATYÁŠOVÁ

LN Na internetu se objevuje řada dezinformací o očkování proti covidu. Proč myslíte, že je některé lidé šíří?

Tito lidé mají potřebu vysvětlit to, co si sami vysvětlit neumějí. Informační mezery proto zalepí smyslenkami. Podobný princip pozorujeme u nemocných trpících takzvanou Korsakovovou demencí. Výpadky paměti tyto pacienti překleňují konfabulacemi (smyslenkami – pozn. red.), aby udrželi své vyprávění v chodu.

LN V souvislosti s očkováním nám ale spíš některé informace přebývají...

Očkování mělo své příznivce i odpůrce už v dobách, kdy se s ním začínalo. Tehdy v něm ně-

kteří lidé viděli ďábla, dneska Bill Gates, který vám spolu s vakcínou vpraví do těla čip. Sklony k paranoiditě neboli podezřívavosti nám nejsou sice moc sympatické, ale univerzálně bývají docela výhodné. Člověk, který se obává o své bezpečí, si totiž zachrání život častěji než ten, kdo je příliš důvěřivý. Lidé, kteří zalepují informační mezery smyslenkami, mívají přitom dost často sklony k paranoiditě. A ta se může pod vlivem stresu nebo napětí z nerozhodnosti ještě zvýrazňovat a stupňovat.

LN A jaké jsou následky?

Člověk, který má sklony k podezřívavosti, nadšeně propaguje argumenty, které zpochybňují očkování. Jakákoliv zmínka o možných vedlejších účincích vakcínace jeho paranoidní přesvědčení okamžitě upevní. Někdy se to až podobá bludu nebo sektářství, které nemá s logikou nic společného. Na rozdíl od skutečných bludů však podobné chování nemá chorobnou příčinu.

LN Jaké další typické vlastnosti

mívá člověk, který šíří dezinformace?

Kromě podezřívavosti pro něj bývá typický i negativismus a kverulantsství. A také vyšší míra neuroticismu. Takový člověk mnohdy trpí i informační izolovaností a zúženým intelektem, který ovšem nemá se skutečnou inteligencí nic společného. Může mít i velmi vysoké IQ, které ovšem dává do služeb svého bludného přesvědčení. Aby se ale z to-

hoto přesvědčení stala konspirační teorie, nesmí chybět prvek sektářského nebo názorového fanatismu. Mnohdy se tak děje na politickém, rasovém nebo náboženském podkladu.

LN Kdo nejnásne těmto dezinformacím podléhá?

Bývají to důvěřiví, naivní a suggestibilní lidé se sklonem přejímat názory druhých bez kritického posouzení. Mnohdy to jsou senioři, kteří se cítí osamoceni ve svém rozhodování, a proto se nechají celkem lehce zmanipulovat. Snadno pak naletí „šmejdům“, kteří prodávají předražené hrnce, nebo uvěří dezinformacím o očkování.

LN Liší se dezinformace o očkování proti covidu nějak zásadně od jiných klamných zpráv?

Liší se hlavně svým dopadem. Smyšlená informace, že Marťani v sousední vesnici zváleli obilí, celkem nikomu neublíží. Pokud by se ale senioři, kteří jsou nejvíce ohroženi covidem, kvůli dezinformacím odmítali nechat očkovat, pak by to mělo závažný nega-

tivní dopad na celou společnost. Došlo by totiž k dalšímu masivnějšímu šíření koronaviru v populaci.

LN Někteří dezinformátoři tvrdí, že covidová vakcína ukrývá čip, s jehož pomocí nás budou ovládat temné síly. Nehraničí to s psychiatrickou diagnózou?

To víte, že ano! I když konspirační teorie hraničí spíše s psychiatrickou symptomatikou než s diagnózou. Nesmysly o tom, že nás chce někdo prostřednictvím vakcíny očipovat, mohou být ovšem pouhou konspiraací, ale i bludem.

V takovém případě musí být ale přítomné i další známky duševního onemocnění. Blud výrazně ovlivňuje naše chování a je naprosto nezpochybnitelný. Nedá se vyvrátit žádnými důkazy ani logickou argumentací. V případě sdílených konspiračních teorií na internetu tomu tak většinou není. Proto nemůžeme mluvit o duševní nemoci, i když někteří z jedinců, kteří tyto teorie šíří, mohou poruchou s bludy trpět.

LN Říká se, že lidé jsou v dnešní

koronavirové době ochotni věřit tomu, čemu by jinak nevěřili. Co si o tom myslíte?

Také to na mě začíná dělat takový dojem. Celá společnost se ocitla v patologické situaci, která ze sociálního hlediska nemá obdoby. Už tím, že je všudypřítomná, rozprostřená po celé planetě jako přelín kopírák. Nejde o žádnou lokální izolaci nebo katastrofu, kterou tu a tam naši předci také zažívali. Ocitli jsme se v jakémsi bezčasí, v němž se zmrazily mezilidské kontakty a přenos autentických informací byl zahalen šumem.

Společnost se v důsledku toho pozvolna začíná drolit zevnitř jako hliněný obr a ve společně sdíleném internetovém prostoru vyplouvá na povrch spousta záští, jedu a škodolibosti, které nemají žádný konkrétní cíl. Lidé se jen potřebují zbavit zlučovitosti, která se v nich nahromadila.

Navzdory tomu, co tady říkám, jsem ale bytostný optimista. Věřím, že se nám už brzy podaří najít východisko z této situace a budeme se moci vrátit k normálnějšímu způsobu života.